

Sygn. akt X U 514/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2016r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu Wydział X Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Szajner

Protokolant: Paulina Sarnowska

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2016 r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania A. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 25.05.2015r. **znak:** (...)

w sprawie A. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o zasiłek macierzyński

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział We W. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni A. S. (1) prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 22 marca 2015r. do 2 maja 2015r. oraz za okres urlopu rodzicielskiego za okres od 3 maja 2015r. do 31 października 2015r.;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawczyni kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 maja 2015 r. (...) skierowaną do wnioskodawczyni A. S. (1), organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. na podstawie przepisów art.29 ust.5 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity z 2014 r. poz.159), art.182⁽¹⁾§1 i art.182^(1a)§1 kp odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 22 marca 2015 r. do 31 października 2015 r.

Z powyższą decyzją organu rentowego nie zgodziła się wnioskodawczyni, która zaskarżyła ją **w odwołaniu** z dnia 18 czerwca 2015 r.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni zarzuciła, iż kwestionowana decyzja została wydana w oparciu o błędnie ustalony przez organ rentowy stan faktyczny i nieuwzględnienie faktu, iż brak złożenia wniosku przed terminem rozpoczęcia korzystania z dodatkowego urlopu macierzyńskiego wynikał z faktu pozostawania przez

wnioskodawczynię w błędzie że wniosek o przyznanie takiego dodatkowego urlopu oraz urlopu rodzicielskiego na maksymalny okres został złożony wraz z pierwotnym wnioskiem o przyznanie zasiłku macierzyńskiego.

Organ rentowy przedstawił swoje stanowisko w niniejszym postępowaniu sądowym **w odpowiedzi na odwołanie** z dnia 17 lipca 2015 r., wnosząc o oddalenie odwołania wnioskodawcy z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu organ rentowy odwołał się do argumentacji zawartej w spornej decyzji, podnosząc, iż w przypadku osób niebędących pracownikami oraz innych osób uprawnionych do zasiłku macierzyńskiego i niekorzystających z dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego warunkiem skorzystania z zasiłku macierzyńskiego za dodatkowy okres niezbędny jest pisemny wniosek złożony płatnikowi zasiłku przed terminem rozpoczęcia korzystania z tego zasiłku za okres ustalony przepisami kodeksu pracy jako okres odpowiedniego urlopu lub jego części.

W przypadku wnioskodawczyni organ rentowy wypłacał zasiłek macierzyński w okresie 2.11.2014 r. do 21.03.2015 r. , a wnioskodawczyni wniosek o przyznanie zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od 22.03.2015 r. do 2.05.2015 r. oraz o zasiłek macierzyński za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego za okres od 3.05.2015 r. do 31.10.2015 r. Wniosek złożony dopiero w dniu 14 maja 2015 r. nie został złożony przed terminem rozpoczęcia korzystania z zasiłku macierzyńskiego za dodatkowy okres, tym samym nie może być stanowić podstawy do wypłaty przedmiotowego świadczenia.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. S. (1) jest osobą współpracującą zgłoszoną do ubezpieczenia społecznego w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez męża T. S.. Przedmiotem działalności jest sprzedaż produktów oświetleniowych. Wnioskodawczyni pomagała mężowi w prowadzeniu działalności przygotowując wysyłkę paczek- przesyłek w szczególności w zakresie sprzedaży internetowej, prowadzeniem korespondencji. T. S. zgłosił wnioskodawczynię do ubezpieczenia jeszcze w 2012 r. przed narodzinami pierwszego dziecka (córkę) w dniu 16 lipca 2012 r. Wnioskodawczyni przez cały okres sporny była objęta pełnym pakietem ubezpieczenia społecznego, opłacając terminowo i w odpowiedniej wysokości składki. Wnioskodawczyni pobierała zasiłek macierzyński na pierwsze dziecko, a następnie w okresie ciąży z drugim dzieckiem (synem) pobierała zasiłek chorobowy. Po urodzeniu syna wnioskodawczyni wystąpiła o zasiłek macierzyński (26.11.2014 r.) i otrzymywała świadczenie za okres podstawowy od 2.11.2014 r. do 21.03.2015 r. Intencją wnioskodawczyni było pobieranie wszystkich świadczeń za okres podstawowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego. Organ rentowy nie wydał odrębnej decyzji co do przyznania zasiłku macierzyńskiego i okresu na który go przyznaje. Wnioskodawczyni otrzymywała przelewy wskazujące jako tytuł prawny świadczenie- zasiłek macierzyński. Wnioskodawczyni z uwagi na chorobę syna nie monitorowała na bieżąco biegu okresów poszczególnych okresów uprawniających do zasiłku macierzyńskiego, w szczególności kiedy kończy się podstawowy okres urlopu macierzyńskiego. Wnioskodawczyni kontaktowała się z pracownikami ZUS telefonicznie, w momencie wstrzymania dokonywania przelewów. Organ rentowy nie informował wnioskodawczyni o upływie końcowego terminu przyznania zasiłku macierzyńskiego w wymiarze podstawowym, konieczności złożenia dodatkowego wniosku o przyznanie tego świadczenia w wymiarze dodatkowym

Dowody: akta orzecznicze organu rentowego (załącznik);

dokumentacja medyczna leczenia syna wnioskodawczyni A. S. (2) (k.26-29);

zeznania świadka T. S.(k.46; płyta CD k.48);

przesłuchanie wnioskodawczyni k.46 (płyta CD k.48).

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jako uzasadnione zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią **art.83 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych** (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121) zakład (ubezpieczeń społecznych) wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a od decyzji zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w kodeksie postępowania cywilnego (art.83 ust. 2 cytowanej ustawy).

Natomiast w myśl **art.29 ust.1 pkt 1 i ust.5 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa** (tekst jednolity z 2014 r. poz.159) **zasilek macierzyński przysługuje ubezpieczonej która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko.**

Zasilek macierzyński przysługuje za okres ustalony przepisami kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu rodzicielskiego.

Osoby korzystające w dniu 17 czerwca 2013r. z zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego mają prawo do uzupełniającej części zasiłku macierzyńskiego za okres tego urlopu w wymiarze różnicy między nowym a dotychczasowym wymiarem oraz do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego.

Warunkiem nabycia prawa do świadczeń jest złożenie przez ubezpieczonego:

- 1) pisemnego wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za uzupełniający okres w terminie nie później niż do dnia zakończenia okresu wypłaty zasiłku macierzyńskiego w dotychczasowym wymiarze.
- 2) pisemnego wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu rodzicielskiego nie później niż do dnia zakończenia zasiłku macierzyńskiego za wydłużony, pełny dodatkowy okres.

Z brzmienia cyt. wyżej przepisów wynika, że warunkiem przyznania prawa powyższych świadczeń jest złożenie przez ubezpieczonego pisemnego wniosku w terminie do dnia zakończenia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego. Wniosek złożony po zakończeniu tego okresu nie stanowi podstawy do przedłużenia okresu wypłaty zasiłku macierzyńskiego. Na skutek choroby dziecka i niemożności uzyskania od strony pozwanej wyczerpującej informacji co do terminu udzielenia jej zasiłku macierzyńskiego, z wnioskiem takim wnioskodawczyni wystąpiła dopiero w dniu 14 maja 2015 r., a więc po upływie w/w terminu.

Jak wykazało jednak przeprowadzone przed Sądem postępowanie dowodowe wnioskodawczyni od początku korzystania z urlopu macierzyńskiego planowała wystąpić i korzystać z urlopu dodatkowego oraz z urlopu rodzicielskiego.

Z tych względów Sąd przyjął, iż w dniu 14 maja 2015 r. wnioskodawczyni złożyła stronie pozwanej wniosek o przyznanie prawa do dodatkowego zasiłku macierzyńskiego i do urlopu rodzicielskiego, które to spóźnienie zostało spowodowane z przyczyn niezależnych od wnioskodawczyni. W tym zakresie Sąd dał wiarę wyjaśnieniom wnioskodawczyni, popartych także zeznaniem świadka T. męża ubezpieczonej – prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą, w ramach której wnioskodawczyni została zgłoszona do ubezpieczenia jako osoba współpracująca.

Wnioskodawczyni nie była informowana przez pracodawcę ani przez pracowników strony pozwanej o przysługujących jej uprawnieniach i we własnym zakresie próbowała dowiedzieć się o terminie, do którego przysługuje jej świadczenie.

Zdaniem Sądu Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako organ administracji publicznej ustalający prawo do świadczeń i wypłacający te świadczenia zobowiązany jest do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków. Wnioskodawczyni do dnia 21 marca 2015 r. była uprawniona do zasiłku macierzyńskiego jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dlatego też powinna zostać pouczona o przysługującym jej uprawnieniu do dodatkowego urlopu i konieczności złożenia wniosku w przewidzianym terminie. W judykaturze sądowej podkreśla się, organy rentowe powinny czuwać nad tym, aby strony nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa i w tym celu obowiązane są udzielać niezbędnych wyjaśnień i wskazówek. Sąd uznał, że wnioskodawczyni nie złożyła wniosku w przepisany terminie, gdyż nie wiedziała o takiej konieczności. Ponadto dodatkowy urlop macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego są nowymi instytucjami prawnymi, a jak pokazała niniejsza sprawa, wiedza o nich nie jest w pełni powszechna, stąd obowiązkiem ZUS i pracodawcy, jako płatnika świadczeń jest informowanie ubezpieczonych o możliwości skorzystania z dodatkowego urlopu macierzyńskiego.

Z tych względów Sąd uznał, że wnioskodawczyni niezwłocznie po uzyskaniu wiedzy o dodatkowym urlopie macierzyńskim i urlopie rodzicielskim złożyła w dniu 14 maja 2015 r. u strony pozwanej wniosek o przyznanie powyższych świadczeń.

Organ rentowy nie wydał żadnej decyzji w przedmiocie przyznania wnioskodawczyni prawa do zasiłku macierzyńskiego od 2.11.2014 r. Nie określił tym samym terminu na który przyznaje świadczenie, co pośrednio byłoby dla wnioskodawczyni wskazaniem, iż zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego w wymiarze podstawowym jest jej przyznane na okres określony w decyzji i aby uzyskać dalszy zasiłek za okres odpowiadający okresowi dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego winna ona złożyć dodatkowy odrębny wniosek. Uzasadnione jest wobec powyższego przyjęcie, iż wnioskodawczyni mogła uznać, iż po upływie podstawowego macierzyńskiego okresu zasiłkowego, będzie ona poinformowana o konieczności złożenia stosownego wniosku.

Powyższe rozważania przesądzają o przyjęciu finalnej konstatacji iż, to organ rentowy w sposób nieuprawniony pozbawił wnioskodawczynię prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres objęty zaskarżoną decyzją.

Zgodnie z treścią art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddala odwołanie, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia. W razie uwzględnienia odwołania sąd zmienia zaskarżoną decyzję w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy.

Mając na względzie materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, Sąd doszukał się podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawczyni w omawianym zakresie i orzekł jak w sentencji wyroku, a to zgodnie z powołanymi przepisami prawa w zw. z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach **w pkt II sentencji wyroku** znajduje swój wyraz w treści art.98 kpc. (zasada odpowiedzialności stron za wynik procesu) oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu. (Dz.U.02 nr 163 poz. 1348), zgodnie z zasadą, iż stronie wygrywającej proces należy się zwrot wszelkich poniesionych przez nią wydatków, w tym także wynagrodzenia pełnomocnika profesjonalisty.

Co do wysokości zwrotów kosztów zastępstwa procesowego Sąd orzekał w oparciu o § 11 ust.1 pkt 1 w związku z § 2 ust. 2 co do kwoty 60 zł.